

REKOMENDACIJOS DĖL SUTIKIMO ĮKEISTI AR KITAIP SUVARŽYTI TURŲ, ĮSIGYTĄ AR SUKURTĄ IŠ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ LĖŠŲ

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos dėl sutikimo įkeisti ar kitaip suvaržyti turŲ, įsigytą ar sukurtą iš Europos Sąjungos fondų lėšų (toliau – Rekomendacijos) yra rekomendacinio pobūdžio dokumentas, kurio tikslas pateikti rekomendacijas išduodant 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. finansavimo laikotarpių pareiškėjui arba iš Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto (toliau – projektas) vykdytojui raštiškus sutikimus arba nesutikimus įkeisti ar kitokiu būdu suvaržyti daiktines teises į turŲ, įsigytą ar sukurtą iš ES fondų lėšų (toliau – Turtas) (toliau – Sutikimas).

2. Šios Rekomendacijos taikomos įkeičiant TurŲ kredito įstaigoms, apibrėžtoms Finansinių įstaigų įstatymo 4 str. (šia veikla pagal Lietuvos banko išduotas licencijas verčiasi Lietuvos Respublikos komerciniai bankai, užsienio bankų filialai, užsienio bankų atstovybės, ES bankai veikiantys mūsų šalyje neįsteigus filialo, Lietuvoje veikiančios kredito unijos ir Lietuvos centrinė kredito unija, o taip pat, ES licencijuotos užsienio bankų kontroliuojamos finansų įmonės veikiančios Lietuvoje neįsteigus filialo). Rekomendacijos netaikomos finansų inžinerijos priemonėms.

3. Įgyvendinančioji institucija ir ministerija ir (arba) kita valstybės institucija, pagal kompetenciją atsakingai už iš ES fondų lėšų bendrai finansuojamus ūkio sektorius (toliau – ministerija ir (arba) kita valstybės institucija), turi užtikrinti, kad būtų tinkamai išnagrinėti ir įvertinti pareiškėjo ar projekto vykdytojo prašymai dėl sutikimo įkeisti ar kitokiu būdu suvaržyti daiktines teises į turŲ (toliau – Prašymas) ir priimti pagrįsti sprendimai dėl Sutikimo išdavimo ar neišdavimo, tokiu būdu siekiant sumažinti ES fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (toliau – valstybės biudžetas) lėšų praradimo riziką.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1083/2006, nustatančiame bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo ir panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 (OL 2006 L 210, p. 25), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 423/2012 (OL 2012 L 133, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006), 2006 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1828/2006, nustatančiame Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančiame bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo ir Europos Parlamento bei Tarybos reglamento (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos regioninės plėtros fondo įgyvendinimo taisyklės (OL 2006 L 371, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. lapkričio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1236/2011 (OL 2011 L 317, p. 24), Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant Lietuvos 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos ir panaudojimo strategiją ir veiksmų programas, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1139, ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1443, vartojamas sąvokas. Rekomendacijose vartojamos sąvokos taip pat atitinka 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 1303/2013, nustatančiame Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinas bendrąsias nuostatas ir panaikinančiame Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, vartojamas sąvokas.

II. SKYRIUS

SUTIKIMO ĮKEISTI AR KITOKIŲ BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURŲĄ IŠDAVIMO SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS

SĄLYGOS IR INFORMACIJA, VERTINAMA IŠDUODANT SUTIKIMĄ

5. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas, siekdamas gauti Sutikimą, pateikia įgyvendinančiajai institucijai pareiškėjo arba projekto vykdytojo prašymą duoti sutikimą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į turŲą (Priedas Nr. 1) (toliau – Prašymas), kuriame nurodoma:

5.1. duomenys apie projektą, iš kurio lėšų įsigytas įkeičiamas TurŲas ar kitokiu būdu suvaržomos daiktinės teisės į jį (projekto pavadinimas, numeris), duomenys apie TurŲą, dėl kurio prašoma duoti Sutikimą (pavadinimas, unikalus numeris (jei turi), įsigijimo ir likutinė vertė eurai, rinkos vertė (jei žinoma), Turto atžvilgiu taikomi suvaržymai (įkeitimas, areštas, nuoma ir pan.), ir kt.);

5.2. pareiškėjo ar projekto vykdytojo paaiškinimas, koku tikslu siekiama TurŲą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį, dėl ko Turto įkeitimas ar kitoks suvaržymas būtinas projekto įgyvendinimui, projekto veiklos tęstinumui ar kitiems tikslams, nurodytiems Rekomendacijų 15 punkte;

5.3. informacija apie tai, ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi kito turto, kurį įkeičiant ar kitaip suvaržant daiktines teises į jį gali būti užtikrintas pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų kredito įstaigai vykdymas, taip pat paaiškinimas, kodėl pasirinktai konkrečiai kredito įstaigai nepriimtinas pareiškėjo ar projekto vykdytojo kito turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių į jį suvaržymas (jei tokio kito turto yra, tačiau jo įkeitimas nepriimtinas);

5.4. pareiškėjo ar projekto vykdytojo patvirtinimai dėl informacijos teisingumo;

5.5. kita informacija.

6. Kartu su Prašymu pateikiama:

6.1. konkrečios kredito įstaigos, kurios naudai ketinama įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į TurŲą, rašytinis sprendimas suteikti tikslinę paskolą (kreditą) arba atitinkamas raštiškas patvirtinimas apie tokio sprendimo priėmimą, kai pareiškėjas ar projekto vykdytojas paraiškoje finansuoti iš ES fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą (toliau – paraiška) nurodo, kad nuosavas įnašas įgyvendinant projektą bus skirtas gavus paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos, taip pat kitais atvejais, jei sprendimas yra gautas, ir toliau nurodyti dokumentai:

6.1.1. paskolos (kredito) sutarties projektas; arba

6.1.2. paskolos (kredito) sutartis, jei ji yra jau sudaryta, tačiau TurŲas dar nėra įkeistas ar kitu būdu suvaržytos daiktinės teisės į jį. Tokiu atveju pareiškėjas ar projekto vykdytojas prisiima visą riziką ir atsakomybę dėl paskolos (kredito) sutarties vykdymo ir (ar) nutraukimo, jei priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo; arba

6.1.3. jei 6.1.1 ar 6.1.2 punktuose nurodyti dokumentai nėra paruošti ar sudaryti, – kredito įstaigos raštas dėl pagrindinių paskolos (kredito) sutarties sąlygų, kuriame nurodoma paskolos (kredito) suma, palūkanos, tikslinė paskirtis, terminas, kredito įstaigos reikalaujamos ir jai priimtinos pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų vykdymo užtikrinimo priemonės, sutarties nutraukimo sąlygos bei rašto galiojimo terminas.

6.2. kiti Rekomendacijų II skyriaus septintajame ir aštuntajame skirsniuose ir Priede Nr. 2 nurodyti dokumentai ir duomenys.

7. Pareiškėjui ar projekto vykdytojui pateikus ne visus ar netikslius duomenis ir dokumentus, įgyvendinančioji institucija nurodo projekto vykdytojui terminą (ne trumpesnį nei 7 darbo dienas), per kurį jis privalo ištaisyti trūkumus ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus. Tuo atveju, jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas neištaisė trūkumų ir (ar) nepateikė trūkstamų dokumentų per nurodytą terminą, priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo.

8. Įgyvendinančioji institucija, gavusi pareiškėjo arba projekto vykdytojo Prašymą ir kitus dokumentus ir duomenis, atlieka šių ir kitų surinktų, gautų ar turimų duomenų ir dokumentų

vertinimą pagal Rekomendacijų II skyriaus antrajame – septintajame skirsniuose išdėstytas sąlygas ir užpildo patikros lapą (Priedas Nr. 3), siekdama nustatyti, ar Turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas yra būtinas projektui įgyvendinti, projekto veiklos tęstinumui ar kitiems tikslams, nurodytiems Rekomendacijų 15 punkte.

9. Įgyvendinančioji institucija turi teisę išduoti Sutikimą arba teikti pasiūlymą ministerijai ir (arba) kitai valstybės institucijai (kai tai numatyta kituose teisės aktuose), neatlikdama viso ar dalies vertinimo pagal toliau Rekomendacijų II skyriaus antrajame – septintajame skirsniuose išdėstytas sąlygas šiais atvejais:

9.1. jei Turtas, kuris buvo kredito įstaigai įkeistas ar kitaip suvaržytos daiktinės teisės į jį su įgyvendinančiosios institucijos ir (arba) ministerijos ir (arba) kitos valstybės institucijos sutikimu, yra įkeičiamas ar kitaip suvaržomos teisės į jį kitai kredito įstaigai paskolos, kurios vykdymas užtikrintas Turto įkeitimu ar kitoku daiktinių teisių į jį suvaržymu, refinansavimo tikslais;

9.2. jei Prašymas pateikiamas likus ne daugiau kaip 6 mėnesiams iki 5 metų laikotarpio (arba kito projekto finansavimo ir administravimo sutartyje (toliau – Sutartis) numatyto laikotarpio) po projekto finansavimo pabaigos, iki kurio taikomi apribojimai dėl Turto įkeitimo ar kitu būdu daiktinių teisių į jį suvaržymo.

10. Įgyvendinančioji institucija ir (arba) ministerija ir (arba) kita valstybės institucija (kai tai numatyta kituose teisės aktuose) turėtų priimti sprendimą išduoti arba neišduoti Sutikimo per 15 darbo dienų nuo visų duomenų ir dokumentų pateikimo dienos, išskyrus atvejus, kai šiose Rekomendacijose ar kituose teisės aktuose nustatyta kitaip.

ANTRASIS SKIRSNIS

TURTAS, KURIO ĮKEITIMAS AR KITOKS DAIKTINIŲ TEISIŲ SUVARŽYMAS DRAUDŽIAMAS PAGAL TEISĖS AKTUS

11. Sprendimas neišduoti Sutikimo priimamas dėl Turto, kurį įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį draudžia teisės aktai:

11.1. daiktų, kurie išimti iš civilinės apyvartos, taip pat nekilnojamųjų daiktų, kurie negali būti pateikti parduoti viešose varžytinėse, ir kilnojamųjų daiktų, į kuriuos negali būti nukreiptas išieškojimas, ir kt. (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.7 str., 4.171 str., 4.201 str. 2 d.). Bendrąjį turto, į kurį negali būti nukreiptas išieškojimas, sąrašą nustato Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 668 str.;

11.2. turto, priklausančio valstybei išimtinė nuosavybės teise (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.7 str., Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 str., 161 str. 10 d., Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo. Turta, kuris priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise, nustato Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d. ir 2 d., Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 6 str., Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 2 str., Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 4 str. 1 d., Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 4 str. 4 d., Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 str. 2 d. ir 3 d., valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 659 kiti teisės aktai;

11.3. kito valstybės turto, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, išskyrus nustatytą išimtį nurodytą šio įstatymo 16¹ str. 10 d. ir valstybės, ir savivaldybės įmonių naudojamo turto (minėto įstatymo 20 str. 1 ir 2 d., Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 3 str. 4 d.);

11.4. nematerialiojo, finansinio ir materialiojo trumpalaikio savivaldybių turto, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 str. 3 d.);

11.5. savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo turto, išskyrus savivaldybės įmonių naudojamą turtą, taip pat kitą turtą savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta

tvarka kitais įstatymuose numatytais atvejais (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 20 str. 3 d.);

11.6. valstybinių aukštųjų mokyklų valdomo nekilnojamojo turto, įgyto už ES paramą, valstybės biudžeto ir (ar) valstybės fondų lėšas;

11.7. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pastatų ir žemės (Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 14 str. 3 d.);

11.8. Kiti teisės aktai.

TREČIASIS SKIRSNIS

KITŲ INSTITUCIJŲ AR ASMENŲ SUTIKIMAI DĖL TURTO ĮKEITIMO AR DAIKTINIŲ TEISIŲ Į JĮ SUVARŽYMO KITU BŪDU

12. Įgyvendinančioji institucija, jeigu įmanoma, patikrina, ar pareiškėjo ar projekto vykdytojo Turto, dėl kurio teikiamas Prašymas, atžvilgiu nėra nustatytas draudimas ar apribojimas be kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimo įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį, o jei toks nustatytas, ar yra išduoti kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimai dėl Turto įkeitimo. Draudimai ir apribojimai įkeisti Turtą ar kitaip suvaržyti daiktines teises į jį be kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimo gali būti nustatyti:

12.1. teisės aktuose, pavyzdžiui, Finansų ministerijos arba VĮ „Turto bankas“, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, rašytiniame leidime valstybės skolininkams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatyme, įkeisti ilgalaikį turtą; valstybinių aukštųjų mokyklų valdomo nekilnojamojo turto sandorius reglamentuojančiuose teisės aktuose;

12.2. sutartiniuose ar kituose pareiškėjo ar projekto vykdytojo dokumentuose. Ar yra nustatyti tokie apribojimai, tikrinama pagal pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašymą (Priedas Nr. 1).

13. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas privalo pateikti kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimų dėl Turto įkeitimo patvirtintas kopijas, jei tokie, vadovaujantis teisės aktais, turi būti išduoti.

14. Nustačius, kad nėra išduoti kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimai dėl Turto įkeitimo, ar jei tinkami sutikimai nepateikti, priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo. Įgyvendinančioji institucija gali nuspręsti išduoti dalinį sutikimą su sąlyga, kad jis įsigalios pareiškėjui ar projekto vykdytojui pateikus įgyvendinčiajai institucijai dokumentus, įrodančius, kad reikalingi kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimai išduoti.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TURTO ĮKEITIMO AR KITOKIO DAIKTINIŲ TEISIŲ SUVARŽYMO TIKSLAS. PROJEKTO VEIKLOS TĘSTINUMO GALIMYBĖS IR TURTO ĮKEITIMO AR DAIKTINIŲ TEISIŲ Į JĮ SUVARŽYMO BŪTINYBĖ PROJEKTUI ĮGYVENDINTI AR PROJEKTO VEIKLAI VYKDYTI

15. Įgyvendinančioji institucija turi įvertinti, kokiam tikslui prašoma išduoti Sutikimą. Sutikimas gali būti išduotas tais atvejais, kai Turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui siekiant gauti iš kredito įstaigos paskolą (kreditą):

15.1. skirtą įgyvendinamo projekto išlaidoms finansuoti (refinansavimui);

15.2. skirtą finansuoti (refinansuoti) kito projekto, kuris taip pat finansuojamas iš ES fondų, išlaidas;

15.3. skirtą projekto vykdytojo veiklos, kuriai buvo skirtas finansavimas, tęstinumui ir (ar) plėtrai, ir (arba) tolesnei veiklos plėtrai užbaigus projektą, jei galima įsitikinti, kad toks tęstinumas ir (ar) plėtra bus užtikrinta įkeitus Turtą ar kitokiu būdu suvaržius daiktines teises į jį;

15.4. projekto vykdytojo veiklos, nesusijusios su projektu, tęstinumui užtikrinti, jei galima įsitikinti, kad įkeitus Turtą ar kitokiu būdu suvaržius daiktines teises į jį toks tęstinumas bus užtikrintas, o neišdavus Sutikimo kiltų projekto vykdytojo veiklos nutraukimo grėsmė.

16. Sutikimas įkeisti Turtą išduodamas tik pareiškėjo ar projekto vykdytojo išipareigojimų pagal šiame skirsnyje nurodytais tikslais sudarytas paskolų (kredito) sutartis vykdymui užtikrinti su sąlyga, kad tokią paskolą (kreditą) išduoda kredito įstaiga.

17. Įgyvendinančioji institucija turi įvertinti projekto (Rekomendacijų 15.2. punkte numatytu atveju – abiejų projektų) tęstinumo galimybes, tai yra, ar projektas bus įgyvendintas pagal Sutartyje nustatytas sąlygas (ar bus pasiekti projekto tikslai, uždaviniai, rodikliai ir pan.) ir nebus nutrauktas. Atlikdama vertinimą įgyvendinančioji institucija gali naudotis pareiškėjo ar projekto vykdytojo paraiškos vertinimo dokumentais ir rezultatais, atsižvelgdama į projekto įgyvendinimo eigą ir įgyvendinimo metu pasikeitusias aplinkybes ir pan. Nustačius, kad projektas gali būti įgyvendinamas arba projekto vykdytojo veikla, susijusi su projektu, gali būti vykdoma be Turto ar jo dalies įkeitimo ar daiktinių teisių į jį suvaržymo, priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo.

18. Įgyvendinančioji institucija taip pat turi įvertinti:

18.1. atitinkamos veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše ar kituose teisės aktuose nustatytus apribojimus, susijusius su Turto įkeitimu ar daiktinių teisių į jį suvaržymu kitu būdu (pvz., ar nėra nustatyta reikalavimų duoti Sutikimą tik tais atvejais, kai pareiškėjas ar projekto vykdytojas paraiškoje nurodė kredito įstaigos suteiktą paskolą (kreditą) kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių);

18.2. Prašyme pateiktą paaiškinimą, kokiais tikslais siekiama Turtą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį, kodėl Turto įkeitimas ar kitoks suvaržymas būtinas projektui įgyvendinti, pareiškėjo ar projekto vykdytojo veiklos tęstinumui ir (arba) tolesnei projekto veiklos plėtrai;

18.3. paraišką ir kitus projekto dokumentus, kiek tai susiję su šiame skirsnyje nurodytomis sąlygomis;

18.4. Rekomendacijų II skyriaus aštuntajame skirsnyje nurodytus dokumentus (pareiškėjo ar projekto vykdytojo metinius pranešimus, verslo planą (investicijų projektą ar kitus atitinkamus dokumentus) ir pan.), kiek tai susiję su šiame skirsnyje nurodytomis sąlygomis, ir palyginti su pareiškėjo ar projekto vykdytojo paraiškoje ir su ja susijusiuose dokumentuose (pvz., verslo plane (investicijų projekte ar kituose atitinkamuose dokumentuose)) pateiktais duomenimis;

18.5. paskolos (kredito) sutartį ar jos projektą, o jei tokia sutartis nėra sudaryta arba jos projektas nėra parengtas, – kredito įstaigos raštą dėl pagrindinių paskolos (kredito) sutarties sąlygų (paskolos (kredito) tikslinės paskirties);

18.6. kitą prieinamą informaciją, susijusią su pareiškėjo ar projekto vykdytojo veikla ir (ar) projektu, būtiną šiame skirsnyje nurodytų sąlygų vertinimui.

PENKTASIS SKIRSNIS

GALIMYBĖ ĮKEISTI AR KITAIP SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į KITĄ PAREIŠKĖJO ARBA PROJEKTO VYKDYTOJO TURIMĄ TURTĄ

19. Prieš svarstant pareiškėjo arba projekto vykdytojo Prašymą, įgyvendinančioji institucija, jeigu įmanoma, įvertina pareiškėjo arba projekto vykdytojo galimybes įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į kitą jam priklausančią turtą, kuris gali būti įkeistas teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – Kitas turtas).

20. Šiuo tikslu pareiškėjas arba projekto vykdytojas Prašyme pateikia duomenis apie Turtą, Kitą turtą, apie jo nuosavybės ar patikėjimo teise turimą ilgalaikį materialųjį turtą ir kitą susijusią informaciją, nurodytą Priede Nr. 1. Įgyvendinančiosios institucijos atskiru prašymu pareiškėjas ar projekto vykdytojas pateikia duomenis ir apie papildomą Kitą turtą, pvz., trumpalaikį materialųjį turtą, nematerialųjį turtą, kt. (jei turi). Kai prašoma išduoti Sutikimą Rekomendacijų 17.1 punkte numatytam tikslui, pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi teisę nurodyti tik tą Kitą turtą, kurio įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas į jį yra galimas ir priimtinas kredito įstaigai.

21. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas Kito turto neturi, jis patvirtina šį faktą Prašyme. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi Kito turto, tačiau jo įkeitimu ar kitokiu daiktinių teisių į jį suvaržymu negali būti užtikrintas jo įsipareigojimų kredito įstaigai vykdymas, arba kredito įstaigai tai yra nepriimtina, pareiškėjas ar projekto vykdytojas tai pažymi Prašyme ir nurodo priežastis, dėl kurių tokio Kito turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių į jį suvaržymas negalimas ar nepriimtinas kredito įstaigai.

22. Kai Turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui siekiant gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos įgyvendinamo projekto išlaidų finansavimui ar refinansavimui (Rekomendacijų 15.1 punktas), įgyvendinančioji institucija penktajame skirsnyje nurodytą vertinimą atlieka tik pagal pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašyme pateiktą informaciją. Pareiškėjui ar projekto vykdytojui nurodžius, kad nėra Kito turto, kurio įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas į jį yra galimas ir priimtinas kredito įstaigai, tolesnis vertinimas pagal šį skirsnį neatliekamas. Kitais atvejais įgyvendinančioji institucija, gavusi pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašymą, atlieka vertinimą dėl galimybės įkeisti ar kitu būdu suvaržyti Kitą turtą pagal šiuos duomenis ir (ar) dokumentus:

22.1. patikrina pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašyme nurodytus duomenis apie Kitą turtą ir palygina su pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinių ataskaitų rinkiniuose pateiktais ar kitais įgyvendinančiosios institucijos turimais duomenimis apie Kitą turtą ir jo vertę;

22.2. esant poreikiui (pvz., jei pagal pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinių ataskaitų rinkinius matyti, kad jis turi daugiau Kito turto nei yra nurodęs Prašyme), papildomai patikrina viešųjų registrų (Nekilnojamojo turto registro, Kelių transporto priemonių registro ir kt.) duomenis apie pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausantį turtą ir tokiam turtui taikomus suvaržymus pagal Hipotekos registro ir Turto arešto registrų duomenis. Jei reikalinga, įgyvendinančioji institucija paprašo pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti Kito turto sąrašus, pareiškėjo ar projekto vykdytojo nuosavybės ar patikėjimo teisę patvirtinančių dokumentų kopijas, taip pat dokumentus dėl Kito turto teisinio statuso (pvz., Kito turto sutartinio įkeitimo dokumentai, informacija apie kitus Kito turto suvaržymus);

22.3. esant poreikiui, įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti papildomus duomenis ir (ar) dokumentus, įskaitant Kito turto, kurio įkeitimu ar kitų daiktinių teisių suvaržymu gali būti užtikrinamas pareiškėjo ar projekto vykdytojo prievolių įvykdymas, vertinimo ataskaitą (-as), parengtą (-as) nepriklausomo turto vertintojo pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą;

22.4. jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi Kito turto, įgyvendinančioji institucija įvertina pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašyme pateiktą paaiškinimą, kodėl Kito turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių į jį suvaržymas nėra galimas ir (ar) priimtinas atitinkamai kredito įstaigai, paaiškinimą dėl galimybių gauti paskolą (kreditą) iš kitų kredito įstaigų, užtikrinant įsipareigojimų vykdymą Kitu turtu, ir tokių kitų kredito įstaigų siūlomas paskolos (kredito) sąlygas ir susijusius dokumentus.

23. Jei yra Kito turto, kurio įkeitimu ar kitokiu daiktinių teisių į jį suvaržymu gali būti užtikrintas pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų kredito įstaigai vykdymas, įgyvendinančioji institucija Sutikimą išduoda šiais atvejais:

23.1. Kito turto nepakanka pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimams, dėl kurių užtikrinimo pateikiamas Prašymas, užtikrinti (Sutikimas, jei yra praktinė galimybė įkeisti Turto dalį, atsižvelgiant į konkretaus turto arba jo teisinio statuso ypatumus, išduodamas tik dėl Turto dalies, kuri reikalinga užtikrinti Kito turto įkeitimu ar kitokiu daiktinių teisių į jį suvaržymu neužtikrintų įsipareigojimų vykdymą, ją aiškiai nurodant Sutikime);

23.2. Kitas turtas yra netinkamas arba nepriimtinas kredito įstaigai, kurios naudai turėtų būti atliekamas įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių į Kitą turtą suvaržymas;

23.3. Turtas ir Kitas turtas, atsižvelgiant į konkretaus turto arba jo teisinio statuso ypatumus, sudaro turtinį kompleksą, arba yra Kito turto priklausinys ar neatskiriama Kito turto dalis.

24. Rekomendacijų 24 punkte nenurodytais atvejais priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo.

25. Išduodama Sutikimą dėl Turto, įgyvendinančioji institucija turėtų aiškiai nustatyti tokią išieškavimo iš įkeisto Turto eilę, kad iš Turto būtų išieškoma paskutine eile ir tai turėtų būti įtvirtinta hipotekos sandoryje, kurio patvirtintą kopiją pareiškėjas ar projekto vykdytojas turėtų pateikti įgyvendinančiajai institucijai po jo įregistravimo Hipotekos registre. Įgyvendinančioji institucija turi teisę netaikyti šio reikalavimo išduodant Sutikimą arba atsisakyti jo vėliau, jei atitinkamomis aplinkybėmis toks reikalavimas būtų objektyviai nepagrįstas (pvz. jei Turtas ir Kitas turtas yra nedalomai susiję, kt.).

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

PAREIŠKĖJO AR PROJEKTO VYKDYTOJO ĮSIPAREIGOJIMŲ, ĮGYVENDINANT PROJEKTUS, VYKDYMAS

26. Nagrinėdama Prašymą, pagal jai prieinamą informaciją įgyvendinančioji institucija turi įvertinti, ar:

26.1. nėra atliekama pažeidimo tyrimo procedūra ar nustatyta pažeidimų projekte, dėl kurio prašoma išduoti Sutikimą, ar pareiškėjo ar projekto vykdytojo anksčiau vykdytuose arba kituose vykdomuose projektuose. Vertinant pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų ankstesniuose projektuose vykdymą, nagrinėjami nustatyti pažeidimai, atlikti per pastaruosius 5 metus iki sprendimo dėl Sutikimo priėmimo datos;

26.2. pareiškėjas ar projekto vykdytojas, įgyvendindamas projektą, dėl kurio prašo Sutikimo, tinkamai vykdė savo įsipareigojimus pagal atitinkamą Sutartį iki sprendimo dėl Sutikimo išdavimo;

26.3. nėra aplinkybių, numatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590, priede, kurioms esant finansinė parama negali būti skiriama pareiškėjui (taikoma tuo atveju, jei projektas nėra pasibaigęs).

27. Jei yra nustatytas projekto vykdytojo pažeidimas ar kitos aukščiau nurodytos aplinkybės, prieš sprendimą dėl Sutikimo įgyvendinančioji institucija turi įvertinti pažeidimo reikšmingumą projekto įgyvendinimui pagal Sutartyje nustatytas sąlygas ir galimas pasekmes. Kai nustatyti pažeidimai turi įtakos projekto tikslų pasiekimui, ir (ar) nustatomi sisteminiai pažeidimai, rekomenduojama priimti sprendimą neišduoti Sutikimo. Kai yra vykdomas pažeidimo tyrimas, tačiau nėra priimtas sprendimas dėl nustatyto pažeidimo, rekomenduojama atidėti sprendimo dėl Sutikimo priėmimą iki sprendimo dėl nustatyto pažeidimo priėmimo, jei pažeidimas gali turėti reikšmės sprendimo dėl Sutikimo išdavimo priėmimui.

28. Įgyvendinančioji institucija taip pat gali vertinti pareiškėjui ar projekto vykdytojui suteiktą rizikos lygį, nustatomą pagal įgyvendinančiosios institucijos patvirtintą metodiką. Jei įgyvendinančiajai institucijai pakanka suteikto rizikos lygio vertinimo pagal jos patvirtintą metodiką, Rekomendacijų 26 punkte nurodytas vertinimas gali būti neatliekamas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

GALIMYBĖ ATSKIRTI IR (AR) ĮKEISTI AR KITAIP SUVARŽYTI TIK TURTO DALĮ

29. Jeigu yra įmanoma išskirti Turtą į atskiras dalis ir (arba) įkeisti tik Turto dalį (t. y. Turto dalis kaip atskirus objektus ar Turto kaip vieno objekto dalis) ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises tik į Turto dalį, įgyvendinančioji institucija, įvertinusi pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinę būklę pagal Rekomendacijų II skyriaus aštuntajame skirsnyje nustatytas sąlygas, turėtų išduoti Sutikimą įkeisti ar kitaip suvaržyti tik įgyvendinančiosios institucijos vertinimu minimaliai būtiną Turto dalį. Sutikimas įkeisti ar kitaip suvaržyti visą Turtą, galėtų būti išduodamas tik pagrįstais atvejais, prireikus įvertinus Rekomendacijų II skyriaus aštuntajame ir devintajame skirsniuose išdėstytas sąlygas.

30. Šiuo tikslu vertinami pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti dokumentai:

30.1. paraiška (jei taikoma);

30.2. Turto vertinimo ataskaita (-os), parengta (-os) nepriklausomo turto vertintojo pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą arba kiti Turto vertę pagrindžiantys dokumentai. Turto vertinimo ataskaita turi būti parengta ne seniau nei 6 mėn. iki kreipimosi dėl turto įkeitimo. Turto vertinimo ataskaita neteikiama, jei pagal teisės aktus ir (ar) atsižvelgiant į konkrečią situaciją ir aplinkybes Turto vertinimas negali būti atliktas, taip pat jei paskolos (kredito) sutarties ar kitais tikslais Turto vertinimas neatliekamas ir, įgyvendinančiosios institucijos sprendimu, Turto vertei pagrįsti pakanka kitų dokumentų;

30.3. Paskolos (kredito) suma ir paskolos (kredito) sutarties projektas, o jei projekto dar nėra, – kredito įstaigos raštas apie paskolos (kredito) suteikimo pareiškėjui ar projekto vykdytojui sąlygas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

PAREIŠKĖJO AR PROJEKTO VYKDYTOJO FINANSINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS

31. Įgyvendinančioji institucija turi įvertinti pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinę būklę. Biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, kurių savininkė arba viena iš dalininkių yra valstybė ir (arba) savivaldybė, finansinė būklė nėra vertinama.

32. Sutikimas gali būti išduodamas tik tiems pareiškėjams ar projekto vykdytojams, kurių finansinė būklė rodo, kad jie yra pajėgūs įgyvendinti projektą ar vykdyti kitą veiklą, susijusią su projektu, dėl kurio pateiktas Prašymas.

33. Siekiant įvertinti pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinę būklę, turi būti vertinami toliau nurodyti pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti ar įgyvendinančiosios institucijos jau turimi dokumentai ir duomenys, susiję su pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansine būkle:

33.1. teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintų ir audituotų (jei auditas privalomas pagal teisės aktų reikalavimus ar buvo atliktas kitais pagrindais) metinių finansinių ataskaitų rinkinys (balansas, pelno (nuostolio) ataskaita), pinigų srautų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita ir aiškinamasis raštas) už paskutinius 2 metus;

33.2. tarpinis finansinių ataskaitų rinkinys, sudarytas ne anksčiau nei likus 3 mėnesiams iki Prašymo pateikimo, jei Prašymas pateikiamas praėjus 6 mėnesiams po paskutinių finansinių metų pabaigos;

33.3. metiniai pranešimai (jei rengiami) už paskutinių 2 metų laikotarpį;

33.4. kartu su paraiška gautas ar vėliau pateiktas verslo planas, investicijų projektas ar kitas atitinkamas pagal teisės aktus pateiktas dokumentas (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims).

34. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 metus, vertinami šio Rekomendacijų skirsnio 33.1–33.4 punktuose nurodyti rodikliai nuo juridinio asmens įregistravimo datos.

35. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 metus ir nėra pakankamai duomenų įsitikinti jo finansine būkle ir įvertinti galimybę suteiktą paskolą (kreditą) grąžinti, turi būti papildomai įvertinta, ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi realias galimybes gauti lėšų neįkeisdamas Turto ar kitaip nesuvaržydamas daiktinių teisių į jį (pavyzdžiui, jo steigėjo ar dalyvio paskola įnašui arba steigėjui ar dalyviui priklausančio turto įkeitimas kredito įstaigai, arba laidavimo draudimas ar banko garantija kredito įstaigai už pareiškėją ar projekto vykdytoją).

36. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 metus ir įrodo, kad nėra kitų galimybių gauti finansavimo neįkeičiant Turto, Sutikimas paprastai išduodamas tik tuo atveju, jei tenkinama bent viena iš nurodytų sąlygų:

36.1. įgyvendinančiajai institucijai pateikiamas priimtinas draudimo bendrovės laidavimo raštas įkeičiamo ar kitaip suvaržomo Turto visam įkeitimo ar kitokio suvaržymo laikotarpiui, bet ne ilgiau nei 5 metams po projekto pabaigos, už pareiškėją ar projekto vykdytoją įgyvendinančiosios institucijos ar jos nurodyto kito asmens (asignavimų valdytojo) naudai atitinkamam laikotarpiui dėl projekto finansavimo lėšų grąžinimo Turto ar jo dalies praradimo atveju, arba tretysis asmuo (pvz., pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjas ar dalyvis) įkeičia savo turta, kurio vertė ne mažesnė nei

projekto finansavimo lėšų suma, įgyvendinančiosios institucijos ar kito jos nurodyto asmens (asignavimų valdytojo) naudai atitinkamam laikotarpiui;

36.2. Sutikimas reikalingas pareiškėjui ar projekto vykdytojui siekiant gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos įgyvendinamo arba kito projekto nuosavam įnašui, kuris taip pat finansuojamas iš ES fondų lėšų, padengti, ir pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjas (-ai) ar dalyvis (-iai) įsipareigoja padengti pareiškėjo nuosavo įnašo dalį, ne mažesnę kaip 25 proc. nuo bendros nuosavo įnašo sumos. Tokiu atveju Sutikimas išduodamas, siekiant užtikrinti pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų pagal paskolos (kredito) sutartį dėl likusios pareiškėjo nuosavo įnašo dalies įvykdymą šių Rekomendacijų nustatytais sąlygomis ir tvarka.

37. Pareiškėjų arba projektų vykdytojų finansinės būklės vertinimas, kai pateikiamas Prašymas įkeisti Turtą ar jo dalį ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį, gali būti atliekamas taip (pavyzdys):

37.1. apskaičiuojami pagrindiniai finansinę būklę apibūdinantys rodikliai už paskutinių 2 metų laikotarpį: finansinio stabilumo (bendrasis padengimo (einamojo likvidumo), skubaus padengimo (kritinio likvidumo), grynojo apyvartinio kapitalo koeficiento) ir finansų struktūros (finansinės priklausomybės (skolos), įsiskolinimo, ilgalaikio įsiskolinimo, trumpalaikio įsiskolinimo, auksinės balanso taisyklės, manevringumo, grynojo apyvartinio kapitalo) rodikliai. Pelningumo rodikliai (bendrasis pelningumas, grynasis pelningumas, nuosavo kapitalo grynasis pelningumas (ROE), Turto pelningumas (ROA), investicijų pelningumas (ROI), savikaina/PP, veiklos sąnaudos/PP, EBITDA, EBITDA pelningumas), apyvartumo rodikliai (atsargų apyvartumas dienomis, gautinų sumų apyvartumas, prekybos skolos dienomis, viso turto apyvartumas, ilgalaikio turto apyvartumas);

37.2. lyginamas apskaičiuotų rodiklių kitimas pamečiui;

37.3. dalis rodiklių lyginama su kitų pareiškėjų arba projektų vykdytojų, veikiančių pagal veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonę tame pačiame ar panašiuose sektoriuose, rodikliais (jei įgyvendinančioji institucija turi tokių rodiklių duomenų bazę);

37.4. rodikliai palyginami su šalies atitinkamo sektoriaus, kuriame pareiškėjas arba projekto vykdytojas veikia, rodikliais;

37.5. faktinė finansinė padėtis ir ją atspindintys rodikliai lyginami su atitinkamai prognozuotais verslo plane (investicijų projekte, kitame atitinkamame dokumente) ir pan. Kai faktiniai rodikliai yra iš esmės prastesni nei prognozuoti verslo plane (investicijų projekte, kitame atitinkamame dokumente), gali būti priimtas sprendimas neišduoti Sutikimo (netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims);

37.6. vertinami kiti metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių ir kitų dokumentų duomenys. Toks vertinimas gali būti papildomas informacija iš kreditingumo vertinimo paslaugas teikiančio subjekto duomenų bazės ir kitų prieinamų šaltinių.

38. Esant pagrįstų abejonų dėl pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinės būklės, priimamas sprendimas Sutikimo neišduoti.

39. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas pateikia įgyvendinančiajai institucijai priimtina draudimo bendrovės laidavimo raštą įkeičiamo ar kitaip suvaržomo Turto visam įkeitimo ar kitokio suvaržymo laikotarpiui, bet ne ilgiau nei 5 metams nuo faktinės projekto pabaigos, įgyvendinančioji institucija išduoda raštišką Sutikimą neatlikdama šiame skirsnyje nurodytų sąlygų, dokumentų ir informacijos vertinimo. Garantija (laidavimo draudimas) turi būti išduota įgyvendinančiajai institucijai priimtina forma ir turiniu.

DEVINTASIS SKIRSNIS

KITOS APLINKYBĖS, SUSIJUSIOS SU PROJEKTU, DĖL KURIO PRAŠOMA SUTIKIMO ĮKEISTI TURTĄ AR KITAIP SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURTĄ, IR GALINČIOS SMARKIAI PADIDINTI ES FONDŲ LĖŠŲ IR (AR) VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ PRARADIMO RIZIKĄ

40. Prieš priimdama sprendimą dėl Sutikimo išdavimo, įgyvendinančioji institucija turi įvertinti ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos (pvz., areštuota esminė pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausančio turto dalis ar iš jo pradėtas išieškojimas, įgyvendinančiosios institucijos žiniomis, yra pateikti pareiškimai dėl bankroto ar restruktūrizavimo bylos iškėlimo ar neteisminių procedūrų pareiškėjui ar projekto vykdytojui, kt.). Esant nurodytoms neigiamoms aplinkybėms ar bet kuriai iš jų, paprastai turėtų būti priimamas sprendimas neišduoti Sutikimo.

41. Esant poreikiui, įgyvendinančioji institucija turi teisę prašyti pareiškėjo arba projekto vykdytojo pateikti papildomus duomenis ir dokumentus, kurie reikalingi Prašymui įvertinti, taip pat kreiptis į atitinkamas institucijas su prašymu pateikti papildomą informaciją apie pareiškėją arba projekto vykdytoją ir, vertindama pareiškėjo arba projekto vykdytojo pateiktus duomenis ir informaciją, naudotis kitais išoriniais oficialiais informacijos šaltiniais, įskaitant kreditingumo vertinimo paslaugas teikiančio subjekto, Nekilnojamojo turto registro, Hipotekos registro, Turto areštų registro, Juridinių asmenų registro, kitų viešų registrų ir (ar) pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjo ir (ar) dalyvio pateikta informacija. Pareiškėjui ar projekto vykdytojui gali būti leidžiama tam tikrus dokumentus pateikti Prašymo vertinimo metu, pvz., Turto vertinimo ataskaitas pateikti tik preliminariai įvertinus atitiktą Rekomendacijų II skyriaus antrajame – šeštajame skirsniuose numatytais sąlygomis.

42. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas nepateikia dokumentų ir (ar) duomenų arba pateikia juos ne laiku ar neišsamius ir neištaiso trūkumų per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą, Sutikimas turi būti neišduodamas.

III. SKYRIUS

SUTIKIMO IŠDAVIMO TVARKA IR KITOS SĄLYGOS

43. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas pateikia Prašymą ir kitus šiose Rekomendacijose nurodytus dokumentus įgyvendinančiai institucijai.

44. Prašymus nagrinėja ir sprendimus dėl Sutikimo priima įgyvendinančioji institucija Rekomendacijų 10 punkte nurodytais terminais. Įgyvendinančioji institucija, priėmusi sprendimą dėl Sutikimo, informuoja atsakingą ministeriją ir (arba) kitą valstybės instituciją ir pareiškėjus ar projekto vykdytojus apie tokį sprendimą.

45. Kai pareiškėjas paraiškoje nurodo, kad nuosavas įnašas įgyvendinant projektą bus suteiktas gavus paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos, kredito įstaigos sutikimas suteikti tikslinę paskolą (kreditą), t. y. nustatant tikslą naudoti paskolos (kredito) lėšas projektui vykdyti, turi būti išduotas iki Sutarties pasirašymo datos arba iki kito konkretaus termino, numatyto Sutartyje, jeigu projektų finansavimo sąlygų apraše nenumatyta kitaip. Taigi Prašymas turi būti pateiktas, išnagrinėtas ir sprendimas dėl Sutikimo priimtas iki Sutarties pasirašymo dienos arba kito Sutartyje numatyto termino, jeigu projektų finansavimo sąlygų apraše nenumatyta kitaip.

46. Nusprendusi neišduoti Sutikimo įgyvendinančioji institucija turėtų nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvus.

47. Kilus įtarimui dėl pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinės būklės ir (ar) atitikties kitoms sąlygoms, dėl kurių galėtų būti priimtas sprendimas neišduoti Sutikimo, iki sandorio dėl Turto įkeitimo ar kitokio daiktinių teisių į Turtą suvaržymo, kuriam suteiktas Sutikimas, sudarymo, atliekamas pakartotinis pareiškėjo ar projekto vykdytojo vertinimas Rekomendacijų II skyriuje nustatyta tvarka. Apie sprendimą atlikti pakartotinį vertinimą nedelsiant informuojamas pareiškėjas ar projekto vykdytojas ir kredito įstaiga. Iš esmės pasikeitus pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinei būklei ir (ar) atitiktčiai kitoms sąlygoms, Sutikimas iki sandorio dėl Turto įkeitimo ar kitokio daiktinių teisių į Turtą suvaržymo, kuriam jis suteiktas, sudarymo gali būti atšauktas (tokia galimybė turėtų būti nustatyta Sutikime. Išduotame Sutikime turi būti nurodomos visos Sutikimo sąlygos (jei tokios nustatomos), įskaitant pareiškėjo arba projekto vykdytojo:

47.1. įsipareigojimą tinkamai vykdyti paskolos (kredito) sutarties sąlygas;

47.2. įsipareigojimą nedelsiant informuoti apie bet kokius paskolos (kredito) sutarties pažeidimus ir kredito įstaigos pateiktus reikalavimus dėl paskolos (kredito) sutarties pažeidimo;

47.3. atsakomybę dėl nurodytų įsipareigojimų netinkamo vykdymo, įskaitant pareiškėjo arba projekto vykdytojo įsipareigojimą grąžinti ES fondų lėšas, jei Turtas įkeistas ar kitu būdu suvaržytos daiktinės teisės į jį iš esmės pažeidžiant Sutikimo sąlygas.

48. Rekomenduojama, kad jeigu nuo paraiškos vertinimo metu duoto Sutikimo įkeisti Turtą ar suvaržyti daiktines teises į Turtą kitu būdu iki realaus poreikio įkeisti Turtą praeina daugiau nei 1 metai, Sutikimas turėtų netekti galios. Rekomenduojama tai nurodyti raštu. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas pakartotinai kreipiasi dėl Sutikimo išdavimo, atliekamas pakartotinis pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinės būklės ir prognozuojamų pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinių srautų įvertinimas, taip pat pareiškėjo ar projekto vykdytojo atitiktis kitoms Rekomendacijose nurodytoms sąlygoms.

49. Jeigu projektams yra leista įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į Turtą, įgyvendinančioji institucija atsižvelgia į tai, nustatydamą projekto patikrų vietoje poreikį, projektų rizikos laipsnį ir atrankinės projektų patikrų vietoje metodikos vertinimo galimybę.

50. Siekiant išvengti rizikos ir nuostolių, galinčių atsirasti pareiškėjui arba projekto vykdytojui nevykdant (netinkamai vykdant) paskolos (kredito) sutarties arba Sutarties sąlygas, ar sumažinti tokią riziką ir galimus nuostolius, įgyvendinančiosioms institucijoms rekomenduojame keisti informacija ir bendradarbiauti su paskolos (kredito) davėju, pvz., Turto įkeitimo sąlygas, įskaitant paskolos (kredito) suteikimo paskirtį, derinti trišalio bendradarbiavimo būdu tarp paskolos (kredito) davėjo deleguoto atstovo, įgyvendinančiosios institucijos, pareiškėjo ar projekto vykdytojo.

IV. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Sutikimo išdavimas neatleidžia pareiškėjo ar projekto vykdytojo nuo atsakomybės už Turto įkeitimą ar daiktinių teisių į jį suvaržymą kitu būdu, pažeidžiant teisės aktų normas ir (ar) pareiškėjo ar projekto vykdytojo sutartinius įsipareigojimus.

52. Įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi ES fondų lėšų panaudojimą reglamentuojančiais ES ir nacionaliniais teisės aktais, savo nuožiūra taip pat gali imtis šiose Rekomendacijose nenumatytų papildomų priemonių, siekdama užtikrinti, kad ES fondų lėšos ir (ar) valstybės biudžeto lėšos nebūtų prarastos. Siekdama užtikrinti tinkamą Sutikimo vykdymą įgyvendinančioji institucija turėtų pareikalauti pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti sudaryto ir įregistruoto (jei taikoma) hipotekos (įkeitimo) sandorio lakštą (jei taikoma).

53. Pareiškėjui ar projekto vykdytojui įkeitus ar kitaip suvaržius daiktines teises į Turtą pažeidžiant teisės aktus, Sutarties ir (arba) Sutikimo dėl Turto (jo dalies) įkeitimo ar kitokio daiktinių teisių į jį suvaržymo sąlygas, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis atliekamas pažeidimo tyrimas ir taikomos finansinės korekcijos.

54. Turto, įsigyto ar sukurto iš ES fondų lėšų, įkeitimo ar kitokio suvaržymo procedūra turėtų būti aprašyta institucijų teisės aktuose, reglamentuojančiuose vidaus procedūras, ir (arba) ES struktūrinės paramos administravimo procedūrų vadovuose.

**PAREIŠKĖJO ARBA PROJEKTO VYKDYTOJO) PRAŠYMAS DUOTI SUTIKIMĄ
ĮKEISTI AR KITU BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURTĄ**

_____ (pareiškėjo (projekto vykdytojo) pavadinimas ir kodas)

_____ **Nr.** _____
(data)

Aš, _____,
(pareiškėjo (projekto vykdytojo) vadovo ar įgalioto asmens vardas ir pavardė)

vadovaujantis (atstovaujantis) _____
(pareiškėjo (projekto vykdytojo) pavadinimas)

(toliau – pareiškėjas (projekto vykdytojas)) prašau _____
(įgyvendinančiosios institucijos pavadinimas)

_____ (toliau –
Įgyvendinančioji institucija)

duoti sutikimą (toliau – Sutikimas) įkeisti / kitokiu būdu suvaržyti _____
(ką reikia, pabraukti) (nurodyti kitą suvaržymo būdą)

daiktines teises (toliau – Suvaržymas) į toliau nurodytą turtą, kuriam įsigyti ar sukurti
skiriamos / skirtos Europos Sąjungos fondų lėšos (toliau – Turtas):

Veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonės ir iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto (toliau – projektas) pavadinimas	
Projekto numeris	
Turto pavadinimas	
Turto unikalus numeris (jei turi)	
Turto įsigijimo vertė (eurais)	
Turto likutinė vertė (eurais)	
Turto rinkos vertė eurais (jei žinoma)	
Turto atžvilgiu taikomi suvaržymai (įkeitimas, areštas, nuoma ir	

pan.)	
Kiti reikšmingi duomenys apie Turtą	

Turto Suvaržymui turi būti papildomai išduoti toliau nurodytų asmenų sutikimai:

(pateikiama informacija apie trečiųjų asmenų Sutikimus, kurie turi būti išduoti pagal teisės aktus arba pareiškėjo (ar projekto vykdytojo) sutartinius ar kitus dokumentus, ir teisinį pagrindą, kuriuo jie turi būti išduoti).

Pateikiu duomenis apie pareiškėjo ar projekto vykdytojo nuosavybės ar patikėjimo teise turimą kitą jam priklausančią turtą (toliau – Kitas turtas):

Nr.	Turto pavadinimas	Turto unikalūs numeris (jei turi)	Turto įsigijimo vertė (eurais)	Turto likutinė vertė (eurais)	Turto rinkos vertė eurais (jei žinoma)	Turto atžvilgiu taikomi suvaržymai (įkeitimas, areštas, nuoma ir pan.)	Kiti reikšmingi duomenys apie turtą (įskaitant galimybę užtikrinti juo įsipareigojimus kredito įstaigai)
1.							
2.							
3.							
4.							

Pastabos:

1. Pateikiama informacija apie pareiškėjo ar projekto vykdytojo ilgalaikį materialųjį turtą, o Įgyvendinančiosios institucijos atskiru prašymu – ir apie kitą pareiškėjo (projekto vykdytojo) turtą (pvz., nematerialųjį turtą, trumpalaikį materialųjį turtą).

2. Kai prašoma išduoti Sutikimą paskolai (kreditui) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui įgyvendinamam projektui finansuoti (Rekomendacijų 17.1 p.), gali būti nurodomos tik tas pareiškėjo arba projekto vykdytojo turtas, kuris gali būti įkeistas teisės aktų nustatyta tvarka, kurio įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių suvaržymas į jį yra galimas ir priimtinas kredito įstaigai.

Paaškinu, kad pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų kredito įstaigai vykdymas negali būti užtikrintas Kito turto Suvaržymu dėl toliau nurodytų priežasčių:

(pildoma tik tais atvejais, kai Kito turto Suvaržymas negalimas ar nepriimtinas, nurodant paaškinimą, kodėl negalima ar nepriimtina įsipareigojimų kredito įstaigai užtikrinti Kito turto suvaržymu, pvz. Kito turto nėra, visas Kitas turtas jau yra įkeistas ir kredito įstaigai nepriimtinas antrinis įkeitimas, kt.)

Turto Suvaržymas reikalingas _____

(paaškinimas, kokiais tikslais siekiama tokį Turtą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį, kodėl tokio Turto įkeitimas ar kitoks suvaržymas būtinas projektui įgyvendinti (pareiškėjo ar projekto vykdytojo projekto veiklos tęstinumui ir (arba) tolesnei veiklos plėtrai, susijusiai su projektu))

Turto Suvaržymas bus atliekamas _____
(kredito įstaigos pavadinimas)

naudai užtikrinant nurodytos kredito įstaigos, suteikiančios paskolą (kreditą)

_____ Eur sumai

(paskolos (kredito) suma eurais (skaičiais ir žodžiais))

Patvirtinu, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas per pastaruosius 5 metus yra / nėra (*pasirinkti tinkamą variantą*) padaręs pažeidimų vykdydamas projektą, dėl kurio prašoma išduoti Sutikimą, ir (ar) anksčiau vykdytuose ar kituose vykdomuose projektuose, finansuojamuose ne iš Europos Sąjungos fondų, ir pareiškėjo ar projekto vykdytojo atžvilgiu yra / nėra (*pasirinkti tinkamą variantą*) inicijuota pažeidimo tyrimo procedūrų.

(žemiau nurodoma informacija apie pareiškėjo padarytus pažeidimus ir jo atžvilgiu inicijuotas pažeidimo tyrimo procedūras projektuose, kurie **nėra** finansuojami iš Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo)

Patvirtinu, kad projekto vykdytojas, vykdydamas projektą, dėl kurio prašo Sutikimo, tinkamai atliko savo įsipareigojimus pagal atitinkamą Sutartį iki Sutikimo išdavimo, išskyrus

---

(nurodoma informacija apie projekto vykdytojo įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jei tokių yra, ir jie nenurodyti aukščiau.)

Patvirtinu, kad nėra aplinkybių, numatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590, priede, kurioms esant finansinė parama negali būti skiriama pareiškėjui.

Patvirtinu, kad pareiškėjui ar projekto vykdytojui nėra iškelta restruktūrizavimo ir (ar) bankroto byla, nėra pateikta pareiškimų teismui dėl restruktūrizavimo ir (ar) bankroto iškėlimo, nėra gauta ir (ar) pateikta siūlymų, taip pat priimta nutarimų vykdyti pareiškėjo ar projekto vykdytojo bankroto procedūras ne teismo tvarka, taip pat iš pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausančio turto nėra pradėtas išieškojimas, išskyrus _____

(nurodoma informacija apie pradėtas ar inicijuotas bankroto, restruktūrizavimo bylas, taip pat apie pradėtas išieškojimo iš turto procedūras)

Pildoma, jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 (dvejus) metus:

Pateikiu informaciją apie pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjo (-ų) ar dalyvio (-ių) galimybes suteikti paskolą (kreditą) pareiškėjui ar projekto vykdytojui, įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į savo turtą, taip pat užtikrinti aukščiau nurodytos paskolos (kredito) grąžinimą kitais kredito įstaigai priimtinais būdais (banko garantija, laidavimo draudimu ir pan.) ministerijos ir (arba) kitos valstybės institucijos, pagal kompetenciją atsakingos už iš ES fondų lėšų bendrai finansuojamus ūkio sektorius (toliau – ministerijai ir (arba) kitai valstybės institucijai), naudai:

(paaiškinimas dėl galimybės pareiškėjo (projekto vykdytojo) steigėjui (-ams) ar dalyviui (-iams) užtikrinti paskolos (kredito) grąžinimą kredito įstaigai)

Patvirtinu, kad pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjas (-ai) ar dalyvis (-iai) neturi kitų čia nenurodytų galimybių suteikti visą paskolą (kreditą) pareiškėjui ar projekto vykdytojui arba įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į savo turtą vietoj Turto Suvaržymo dėl toliau nurodytų priežasčių:

(paaiškinimas, kodėl pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjas (-ai) ar dalyvis (-iai) negali suteikti paskolos (kredito) pareiškėjui ar projekto vykdytojui arba įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į savo turtą užtikrinant kredito įstaigos paskolą (kreditą) vietoj Turto Suvaržymo)

Patvirtinu, kad:

1. Visa šiame prašyme pateikta informacija ir kiti duomenys ir dokumentai, susiję su prašymu, įskaitant jo priedus, yra išsamūs, teisingi ir tikslūs prašymo pateikimo ir nagrinėjimo metu;
2. Prašymo nagrinėjimo ir Sutikimo išdavimo metu atsiradus bet kokiems pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinės būklės, Turto teisinio statuso ar būklės, šiame prašyme ir šioje deklaracijoje pateiktos informacijos ar kitų aplinkybių pasikeitimams, galintiems turėti įtakos Sutikimui išduoti, pareiškėjas ar projekto vykdytojas nedelsdamas informuos Įgyvendinančiąją instituciją;
3. Nėra kitų aplinkybių, dėl kurių Sutikimas negalėtų būti išduotas pareiškėjui (projekto vykdytojui);
4. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas pasirašys Rekomendacijose nurodytą susitarimą dėl Turto ar jo dalies įkeitimo ar kitokio daiktinių teisių į jį suvaržymo sąlygų;
5. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas prisiima visišką atsakomybę už pateiktos ir teiktinos informacijos ir kitų duomenų ir dokumentų išsamumą, teisingumą ir tikslumą ir kitų veiksmų, susijusių su Sutikimo išdavimu ir Turto įkeitimu, tinkamą atlikimą;
6. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas sutinka, kad duomenys ir dokumentai, susiję su Sutikimo išdavimu pareiškėjui ar projekto vykdytojui, gali būti renkami; nurodyti duomenys ir dokumentai, taip pat pareiškėjo ar projekto vykdytojo Įgyvendinančiajai institucijai pateikti duomenys ir dokumentai gali būti tikrinami, teikiami tretiesiems asmenims (pvz., kredito įstaigoms) ir gaunami iš jų, kiek tai susiję su Prašymo nagrinėjimu ir (ar) Sutikimo išdavimu, ir atliekami kiti veiksmai aukščiau nurodytais tikslais.

Komentarami ir pastabos:

Priedų sąrašas: (išvardyti pagal Rekomendacijas ir jų Priedą Nr.2).

(pareiškėjo (projekto vykdytojo)
atstovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

DOKUMENTŲ IR DUOMENŲ, KURIE GALI BŪTI REIKALINGI IŠDUODANT PRAIŠKĖJUI AR PROJEKTO VYKDYTOJUI RAŠTIŠKUS SUTIKIMUS ARBA NESUTIKIMUS ĮKEISTI AR KITOKIU BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURTA, SĄRAŠAS

I. PAREIŠKĖJO AR PROJEKTO VYKDYTOJO PATEIKIAMAI DOKUMENTAI IR DUOMENYS

1. Pareiškėjo arba projekto vykdytojo prašymas duoti sutikimą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į turtą (Priedas Nr. 1) (toliau – Prašymas).
2. Igyvendinančiosios institucijos atskiru prašymu pareiškėjo ar iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto (toliau – projekto) vykdytojo nuosavybės ar patikėjimo teise turimo turto nuosavybės ar patikėjimo teise patvirtinantys dokumentai ar jų patvirtintos kopijos ir (ar) teisinį statusą patvirtinantys dokumentai ar jų patvirtintos kopijos (pvz., turto sutartinio įkeitimo dokumentai, informacija apie kitus turto suvaržymus).
3. **Kredito įstaigos rašytinis sprendimas** suteikti tikslinę paskolą (kreditą) arba atitinkamas **rašytinis patvirtinimas apie jo priėmimą**, kai pareiškėjas arba projekto vykdytojas paraiškoje nurodo, kad nuosavas įnašas įgyvendinant projektą bus suteiktas gavus paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos, taip pat kitais atvejais, jei jis gautas, ir:
  - 3.1. **paskolos (kredito) sutarties projektas;**
  - 3.2. **paskolos (kredito) sutartis**, jei ji yra sudaryta, tačiau turtas, įsigytas ar sukurtas iš Europos Sąjungos fondų lėšų (toliau – **Turtas**), kurį prašoma įkeisti ar kitu būdu suvaržyti, dar nėra įkeistas ar kitu būdu suvaržytos daiktinės teisės į jį, arba
  - 3.3. jei 3.1 ar 3.2 punktuose nurodyti dokumentai nėra paruošti ar sudaryti, **kredito įstaigos raštas dėl pagrindinių paskolos (kredito) sutarties sąlygų**, jei jame nurodytas kredito įstaigos reikalaujamas ir jai priimtinas pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas.
4. Kai pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi kito turto, tačiau tokio turto įkeitimas ar kitoks daiktinių teisių į jį suvaržymas nėra priimtinas atitinkamai kredito įstaigai ar kitam asmeniui ir Prašyme pateikia paaiškinimą dėl galimybių gauti paskolą (kreditą) iš kitų kredito įstaigų užtikrinant įsipareigojimų vykdymą kitu turtu nebuvimo, **kitų kredito įstaigų atsisakymai suteikti paskolą (kreditą) ir (ar) raštai dėl pagrindinių paskolos (kredito) sąlygų (jei yra)**.
5. **Trečiųjų asmenų sutikimai dėl Turto įkeitimo ar daiktinių teisių į jį suvaržymo kitu būdu**, jei tokie privalo būti išduoti teisės aktų arba pareiškėjo ar projekto vykdytojo sutartinių ar kitų dokumentų pagrindu.
6. Turto **vertinimo ataskaita (-os)**, parengta (-os) nepriklausomo turto vertintojo pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą (neteikiama, jei pagal teisės aktus ir (ar) atsižvelgiant į konkrečią situaciją ir aplinkybes vertinimas negali būti atliktas arba paskolos (kredito) sutarties ar kitais tikslais vertinimas neatliekamas), arba kiti Turto vertę patvirtinantys dokumentai, o įgyvendinančiosios institucijos prašymu – Turto **vertinimo ataskaita** (jei vertinimas gali būti atliktas ir kitų dokumentų nepakanka Turto vertei pagrįsti) ir projekto vykdytojo galimybės įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į kitą jam

priklausantį turtą, kuris gali būti įkeistas teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – Kitas turtas), kurio įkeitimu ar kitų daiktinių teisių suvaržymu gali būti užtikrinamas pareiškėjo ar projekto vykdytojo prievolių įvykdymas, **vertinimo ataskaita (-os)**, parengta (-os) nepriklausomo turto vertintojo pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą (jei gali būti atliktas pagal teisės aktus).

7. Pareiškėjo ar projekto vykdytojo patvirtintų ir audituotų (jei auditas privalomas pagal teisės aktų reikalavimus ar kitaip atliktas) **metinių finansinių ataskaitų rinkinys** (balansas, pelno (nuostolio) ataskaita, pinigų srautų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita ir aiškinamasis raštas) už paskutinius 2 metus arba už laikotarpį nuo pareiškėjo ar projekto vykdytojo įregistravimo (jei veiklą vykdo trumpiau nei 2 metus) ir **pareiškėjo ar projekto vykdytojo metiniai pranešimai** (jei privalo būti rengiami) už paskutinių 2 metų laikotarpį arba už laikotarpį nuo pareiškėjo ar projekto vykdytojo įregistravimo (jei veiklą vykdo trumpiau nei 3 metus), taip pat pareiškėjo ar projekto vykdytojo **tarpinis finansinių ataskaitų rinkinys**, sudarytas ne anksčiau nei likus 3 mėnesiams iki Prašymo pateikimo, jei Prašymas pateikiamas praėjus 6 mėnesiams po paskutinių finansinių metų pabaigos.
8. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 metus, – pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjo (-ų) ar dalyvio (-ių) ir (ar) kitų asmenų įgyvendinančiajai institucijai priimtinas pareiškėjo ar projekto vykdytojo prievolių užtikrinimas (draudimo bendrovės laidavimo raštas įkeičiamo ar kitaip suvaržomo Turto visam įkeitimo ar kitokio suvaržymo laikotarpiui, bet ne ilgiau nei 5 metams po projekto pabaigos (toliau – garantija arba draudimas) už pareiškėją).

Pastabos:

1. Vietoj dokumentų, nurodytų 7, 8 punktuose, gali būti pateikta įgyvendinančiajai institucijai priimtina garantija arba draudimas. Garantija arba laidavimo draudimas turi būti išduota įgyvendinančiajai institucijai priimtina forma ir turiniu.
2. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas teikia tik tuos dokumentus, kurie įgyvendinančiajai institucijai nėra pateikti anksčiau.
3. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi teisę pateikti patvirtintas dokumentų kopijas, pasirašytas pareiškėjo ar projekto vykdytojo vadovo ar jo įgalioto asmens (šiuo atveju pridedamas įgaliojimas).

II. ĮGYVENDINANČIOSIOS INSTITUCIJOS SAVARANKIŠKAI SURENKAMI DUOMENYS IR DOKUMENTAI

1. Viešų registų duomenys (jei reikalingi ir prieinami) **apie pareiškėją ar projekto vykdytoją:**
  - 1.1. juridinių asmenų registro duomenys;
  - 1.2. kreditingumo vertinimo paslaugas teikiančio subjekto duomenys;
  - 1.3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos „SODRA“ vieši duomenys apie draudėjus;
  - 1.4. Valstybinės mokesčių inspekcijos vieši duomenys apie mokestinių prievolių nevykdančius asmenis ir kt.

2. Viešų registų duomenys (jei reikalingi ir prieinami) **apie pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausantį turtą:**
  - 2.1. Nekilnojamojo turto registro duomenys;
  - 2.2. Kelių transporto priemonių registro duomenys;
  - 2.3. Hipotekos registro duomenys;
  - 2.4. Turto arešto aktų registro duomenys ir kt.
3. Informuoja apie projektų finansavimo sąlygų aprašuose ar kituose teisės aktuose **nustatytus apribojimus**, susijusius su Turto įkeitimu ar daiktinių teisių į jį suvaržymu kitu būdu (pavyzdžiui, ar nėra nustatyta apribojimų duoti Sutikimą tik tais atvejais, kai paraiškoje kredito įstaigos suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių).
4. **Paraiška ir kiti projekto dokumentai**, kiek tai susiję su Rekomendacijų II skyriaus ketvirtajame ir aštuntajame skirsniuose nurodytomis sąlygomis.
5. Duomenys **apie pareiškėjo ar projekto vykdytojo pažeidimus** vykdant projektą, dėl kurio prašoma išduoti Sutikimą, ir kitus pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų pažeidimus ar kitas aplinkybes (duomenų apimtis detalizuota Rekomendacijų II skyriaus šeštajame skirsnyje).
6. Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas yra viešasis juridinis asmuo, finansuojamas iš valstybės ir (ar) savivaldybės biudžeto, **informacija apie pareiškėjo ar projekto vykdytojo veiklos finansavimą**, pvz., patvirtinti ir (ar) numatomi biudžeto asignavimai pareiškėjo veiklai finansuoti.
7. Kita prieinama informacija, susijusi su pareiškėjo ar projekto vykdytojo veikla ir (ar) projektu.
8. Kiti duomenys ir dokumentai, kurie reikalingi Prašymui įvertinti ir Sutikimui išduoti (kitų institucijų pateikti duomenys, pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjo ir (ar) dalyvio (-ių) pateikta informacija).

(Įgyvendinančiosios institucijos pavadinimas)

**PATIKROS LAPAS
DĖL SUTIKIMO ĮKEISTI TURTĄ AR KITU BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į
JĮ IŠDAVIMO**

_____ Nr. _____
(data)

1. BENDRI DUOMENYS

Pareiškėjo ar projekto vykdytojo pavadinimas ir kodas	
Veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonės ir iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto (toliau – projektas) pavadinimas	
Projekto numeris	
Turto, kurį prašoma įkeisti ar kitu būdu suvaržyti (toliau – Turtas), pavadinimas ir unikalus numeris (jei turi)	
Įsipareigojimų pagal paskolos (kredito) sutartį, kuriems užtikrinti prašoma Turtą įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į jį (toliau – Suvaržymas), vertė	
Kredito įstaiga, kurios paskolai (kreditui) užtikrinti prašoma suvaržyti Turtą (jei žinoma)	

2. DĖL VERTINIMO PROCEDŪRŲ TAIKymo

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar Prašymas yra pateikiamas dėl paskolos (kredito) sutarties, kurios vykdymas jau yra užtikrintas Turto Suvaržymu, refinansavimo?	☐	☐	<i>Jei į 1 ir 2 klausimus atsakoma „Taip“, pereinama prie šio skyriaus 4 klausimo. Jei bent į vieną 1 ar 2 klausimą atsakoma „Ne“, pereinama</i>
2.	Ar yra (buvo) išduotas	☐	☐	<i>„Ne“, pereinama</i>

	Sutikimas dėl galiojančio Turto Suvaržymo?			<i>prie šios dalies 3 klausimo.</i>
3.	Ar iki 5 metų (arba kito Sutartyje numatyto) laikotarpio po projekto pabaigos, kuriuo taikomi apribojimai Turto Suvaržymui, liko mažiau nei 6 (šeši) mėnesiai?	☐	☐	<i>Jei į klausimą atsakoma „Taip“, pereinama prie šios dalies 4 klausimo. Jei į klausimą atsakoma „Ne“, atliekamas vertinimas.</i>
4.	Ar yra priežasčių, kurios pagrįstų poreikį atlikti vertinimą pagal Rekomendacijas?	☐	☐	<i>Jei į klausimą atsakoma „Ne“, vertinimas pagal Rekomendacijas gali būti neatliekamas.</i>

3. AR TEISĖS AKTAI DRAUDŽIA ĮKEISTI AR KITU BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURTAŲ ATITINKAMO ASMENS NAUDAI?

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar teisės aktai nustato draudimą įkeisti TurtaŲ ar kitaip suvaržyti daiktines teises į jį be kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimo?	☐	☐	<i>Jei draudžiama, prašome nurodyti teisės aktą.</i>
1.1.	Ar turtas išimtas iš civilinės apyvartos ar esantis ribotoje civilinėje apyvartoje?	☐	☐	
1.2.	Ar į TurtaŲ gali būti nukreiptas išieškojimas?	☐	☐	
1.3.	Ar Turtas priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise?	☐	☐	
1.4.	Ar Turtas priklauso nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei?	☐	☐	
1.4.1.	Jei taip, ar pagal teisės aktus Turtas gali būti įkeistas?	☐	☐	
1.5.	Ar kitu pagrindu nustatytas draudimas dėl Turto Suvaržymo?	☐	☐	

Jei teisės aktai draudžia įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į Turtą ir (ar) draudžia įkeisti ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises į Turtą pareiškėjo ar projekto vykdytojo nurodytam asmeniui, tolesnis Prašymo vertinimas neatliekamas ir siūloma priimti sprendimą neišduoti Sutikimo.

4. AR REIKALINGAS KITŲ INSTITUCIJŲ IR (AR) ASMENŲ SUTIKIMAS ĮKEISTI AR KITU BŪDU SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į TURTĄ?

		TAIP	NE	KOMENTARAI
1.	Ar teisės aktai nustato draudimus ar apribojimus dėl Turto Suvaržymo be kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimo?	☐	☐	<i>Jei reikalingas sutikimas, prašome nurodyti, pagal kokį teisės aktą.</i>
1.1.	Jei taip, ar yra išduotas (-i) institucijų ir (ar) asmenų sutikimas (-ai) dėl Turto Suvaržymo?	☐	☐	
2.	Ar sutartiniuose ar kituose pareiškėjo ar projekto vykdytojo dokumentuose nustatyti apribojimai dėl Turto Suvaržymo be kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimo?	☐	☐	<i>Ar yra nustatyti tokie apribojimai, tikrinama pagal pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašymą ir rašytinę deklaraciją.</i>
2.1.	Jei taip, ar išduotas (-i) asmenų sutikimas (-ai) dėl Turto Suvaržymo?	☐	☐	

Jei nustatoma, kad nėra išduoti tinkami kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimai dėl Turto Suvaržymo, siūloma pareiškėjui ar projekto vykdytojui nurodyti pateikti tokius kitų institucijų ir (ar) asmenų sutikimus dėl Turto Suvaržymo. Pareiškėjui ar projekto vykdytojui nepateikus sutikimų, tolesnis Prašymo vertinimas neatliekamas ir siūloma priimti sprendimą neišduoti Sutikimo.

5. TURTO SUVARŽYMO TIKSLAS

		TAIP	NE	KOMENTARAI
1.	Ar Turto Suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui į įgyvendinamą projektą padengti?*	☐	☐	<i>Jeį atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 2 klausimo.</i>
2.	Ar Turto Suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui į kitą projektą, kuris taip pat	☐	☐	<i>Jeį atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 3 klausimo.</i>

	finansuojamas iš Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų, padengti?*			
3.	Ar Suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui gauti paskolą (kreditą) pareiškėjo ar projekto vykdytojo veiklos, kuriai buvo suteiktas finansavimas, tęstinumui ir (arba) tolesnei šios veiklos, susijusios su projektu, plėtrai, užbaigus projektą?*	☐	☐	<i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i> <i>Jei atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 4 klausimo.</i>
3.1.	Jei taip, ar galima pagrįstai įsitikinti, kad toks projekto veiklos tęstinumas ir (ar) plėtra bus užtikrinta, jei bus atliktas Turto Suvaržymas?	☐	☐	
4.	Ar Suvaržymas būtinas pareiškėjo ar projekto vykdytojo veiklos, nesusijusios su projektu, tęstinumui užtikrinti?	☐	☐	
4.1.	Ar neišdavus Sutikimo, kyla grėsmė dėl pareiškėjo (projekto vykdytojo) veiklos nutraukimo?	☐	☐	
4.2.	Jei taip, ar galima pagrįstai įsitikinti, kad Turtą įkeitus ar kitaip suvaržius toks tęstinumas bus užtikrintas?	☐	☐	
5.	Ar kredito įstaigos sprendime pareiškėjui ar projekto vykdytojui suteikti paskolą (kreditą), paskolos (kredito) sutartyje ar jos projekte ar kituose pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateiktuose dokumentuose nurodytas tikslinės paskolos (kredito) tikslas sutampa su pareiškėjo ar projekto vykdytojo Prašyme nurodytu tikslu?	☐	☐	<i>Jeį atsakymas „Taip“, pereinama prie šios lentelės 6 klausimo.</i>
6.	Ar projektų finansavimo sąlygų aprašai ar kiti teisės aktai nenustato apribojimų, susijusių su Turto Suvaržymu, kitu būdu (pavyzdžiui, ar nėra nustatyta apribojimų duoti Sutikimą tik tais atvejais, kai pareiškėjas ar projekto vykdytojas paraiškoje nurodė kredito įstaigos suteiktą paskolą (kreditą) kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių)?	☐	☐	<i>Jeį atsakymas „Ne“ (t. y. jei teisės aktai nustato atitinkamus apribojimus), jį reikia pagrįsti nurodant teisinį pagrindą ir apribojimus.</i> <i>Jeį atsakymas „Taip“, pereinama prie šios lentelės 7</i>

				<i>klausimo.</i>
7.	Ar Turto Suvaržymas bus taikomas kredito įstaigos naudai, užtikrinant jo pareiškėjui ar projekto vykdytojui suteikiamą paskolą (kreditą)?	☐	☐	<i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i>

* Pastaba: atliekant vertinimą turi būti įvertinti Rekomendacijų II skyriaus aštuntajame skirsnyje nurodyti dokumentai (pareiškėjo ar projekto vykdytojo) metiniai pranešimai, verslo planas (investicijų projektas ar kitas atitinkamas dokumentas) ir pan.), kiek tai susiję Turto Suvaržymo tikslu, ir palyginti su pareiškėjo ar projekto vykdytojo paraiškoje ir su ja susijusiuose dokumentuose (pvz., verslo plane (investicijų projekte ar kitame atitinkamame dokumente)) pateiktais duomenimis.

Jei atsakymas į visus iš 1–4 klausimų ir (arba) bent vieną iš 5–7 klausimų yra „Ne“, tolesnis Prašymo vertinimas gali būti neatliekamas ir siūloma priimti sprendimą neišduoti Sutikimo.

6. DUOMENYS APIE, KITAŲ NEI PAREIŠKĖJAS (PROJEKTO VYKDYTOJAS) PRAŠO ĮKEISTI AR SUVARŽYTI DAIKTINES TEISES Į JŲ KITU BŪDU, TURTA

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar Turto Suvaržymas būtinas pareiškėjui ar projekto vykdytojui gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui į įgyvendinamą projektą finansuoti (refinansuoti)?	☐	☐	<i>Atsakymas perkeliamas iš patikros lapo 5 lentelės 1 punkto.</i> <i>Jei ne, pereinama prie 2 punkto.</i>
1.1.	Jei būtinas, ar Pareiškėjas nurodė, kad turi kito turto, kurio Suvaržymas priimtinas kredito įstaigai?	☐	☐	Jei atsakymas „Ne“, toliau ši lentelė nepildoma ir neatliekamas vertinimas pagal Rekomendacijų II skyriaus penktąjį skirsnį (t. y. atliekamas vertinimas tik dėl atitikimo kitoms Rekomendacijų sąlygoms).
Jei Turto Suvaržymas pareiškėjui ar projekto vykdytojui nebūtinas siekiant gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui į įgyvendinamą projektą finansuoti (refinansuoti), tačiau būtinas kitiems Rekomendacijose nurodytiems tikslams, toliau pildoma ši lentelė ir atliekamas vertinimas pagal Rekomendacijų II skyriaus penktąjį skirsnį.				

2.	Ar pareiškėjas (projekto vykdytojas) nurodė, kad turi kito nei prašoma suvaržyti turto?	☐	☐	
2.1.	Jei nenurodė Kito turto, ar pagal kitus duomenis (finansines ataskaitas ir pan.) galima daryti išvadą, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi Kito turto?*	☐	☐	
2.2.	Jei nurodė Kitą turta, vertinama Kito turto Suvaržymo galimybė.			
2.2.1.	Ar Kitas turtas ar jo dalis yra jau anksčiau suvaržyta (įkeista, areštuota, kt.)?	☐	☐	<i>Jei dalis Kito turto suvaržyta, prašome nurodyti, kokia dalis.</i>
2.2.1.1.	Jei taip, ar galimas pakartotinis (antrinis) tokio Kito turto ar jo dalies Suvaržymas?	☐	☐	
2.2.2.	Ar Kito turto (atskirų jo objektų) vertė daugiau nei 50 proc. viršija Suvaržymu užtikrinamą pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų pagal paskolos (kredito) sutartį vertę (įskaitant palūkanas ir pan.)?	☐	☐	
2.2.3.	Prašome nurodyti Kitą turta (pavadinimas, unikalus numeris (jei turi), Kito turto rinkos vertė eurais), kurio įkeitimo galimybė neatmesta aukščiau.			
2.2.4.	Ar kredito įstaigai priimtinas pareiškėjo ar projekto vykdytojo Kito turto Suvaržymas?	☐	☐	
2.2.4.1.	Jei Kito turto dalies Suvaržymas kredito įstaigai priimtinas, nurodyti, kokio Kito turto ir kokiai sumai (eurais).			
2.2.4.2.	Jei Kito turto dalies Suvaržymas priimtinas, nurodyti, kokios apimties (eurais) Kito turto Suvaržymas			

	yra nepakankamas?			
2.2.4.3.	Jei nepriimtinas, nurodyti, dėl kokių priežasčių kredito įstaigai nepriimtinas Kito turto Suvaržymas?			
2.2.4.4.	Ar pagrįstos pareiškėjo ar projekto vykdytojo nurodytos priežastys, dėl kurių Kito turto įkeitimas kredito įstaigai nėra priimtinas?	☐	☐	
2.2.5.	Ar buvo kreiptasi į kitas kredito įstaigas dėl kredito ar kitokio finansavimo suteikimo ir Kito turto ar jo dalies Suvaržymo?	☐	☐	
2.2.5.1.	Jei buvo kreiptasi į kitas kredito įstaigas, ar joms buvo priimtinas Kito turto ar jo dalies Suvaržymas?	☐	☐	
2.2.5.2.	Jei buvo kreiptasi į kitas kredito įstaigas, ir joms buvo priimtinas Kito turto ar jo dalies Suvaržymas, kodėl nepriimtinos kredito įstaigų siūlomos kredito ar kitokio finansavimo sąlygos?			

*jei pagal kitus duomenis darytina išvada, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi Kito turto, rekomenduotina patikrinti viešus registrus dėl tokio turto statuso, taip pat pareikalauti pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateikti papildomus dokumentus ir duomenis.

Komentariai ir išvada dėl Kito turto Suvaržymo galimybių:

Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi Kito turto, kuris gali būti įkeistas ar kitu būdu suvaržytos daiktinės teisės į jį ir kuriam netaikomos Rekomendacijų II skyriaus penktajame skirsnyje nustatytos išimtys, tollesnis Prašymo vertinimas neatliekamas ir siūloma priimti sprendimą neišduoti Sutikimo.

7. PAREIŠKĖJO (PROJEKTO VYKDYTOJO) ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮGYVENDINANT PROJEKTUS VYKDYMAS

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar pareiškėjui ar projekto vykdytojui yra inicijuota pažeidimo tyrimo procedūra projekte, dėl kurio prašoma išduoti Sutikimą, ir (ar) pareiškėjo ar projekto vykdytojo anksčiau vykdytuose ar kituose vykdomuose projektuose?*	☐	☐	<i>Jeį atsakymas „Taip“, jį reikia pagrįsti ir pildyti lentelės 5–7 punktus.</i>
2.	Ar pareiškėjui (projekto vykdytojui) yra nustatyta pažeidimų projekte, dėl kurio prašoma išduoti Sutikimą, ir (ar) pareiškėjo ar projekto vykdytojo anksčiau vykdytuose ar kituose vykdomuose projektuose?*	☐	☐	<i>Atsakymą „Taip“ reikia pagrįsti ir pildyti lentelės 5–7 punktus.</i>
3.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas, vykdydamas projektą, dėl kurio prašo Sutikimo, tinkamai vykdė savo įsipareigojimus pagal atitinkamą Sutartį iki Sutikimo išdavimo?	☐	☐	<i>Jeį nustatyta, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas netinkamai vykdo projektą, tačiau dėl jo nėra inicijuotas ar nustatytas pažeidimas ir nėra pagrindo inicijuoti pažeidimo tyrimą, Sutikimas gali būti išduodamas, jei tenkinamos kitos Rekomendacijų nustatytos sąlygos.</i> <i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i>
4.	Ar yra aplinkybių, numatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 priede, kurioms esant finansinė parama negali būti skirta pareiškėjui?	☐	☐	<i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i>
5.	Ar pažeidimai, kurie yra nustatyti ar gali būti nustatyti užbaigus pažeidimo tyrimo procedūrą, gali turėti įtakos projektui visiškai įgyvendinti ir jo pasiekti tikslus?	☐	☐	<i>Atsakymą reikia pagrįsti. Jeį atsakymas „Taip“, tačiau dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl</i>

				<p><i>pažeidimo nustatymo, rekomenduojama:</i></p> <p><i>(i) atidėti sprendimo dėl Sutikimo priėmimą iki sprendimo dėl pažeidimo nustatymo priėmimo, jei pažeidimas gali turėti reikšmės Sutikimo išdavimui ir sprendimas dėl pažeidimo nustatymo gali būti priimtas teisės aktų nustatytais terminais; arba</i></p> <p><i>(ii) priimti sprendimą neišduoti Sutikimo, kartu nurodant, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi teisę pakartotinai pateikti Prašymą, užbaigus pažeidimo tyrimo procedūrą.</i></p>
6.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas daro sisteminius pažeidimus?	☐	☐	<p><i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i></p> <p><i>Jei atsakymas „Taip“, tačiau dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl pažeidimo nustatymo, rekomenduojama:</i></p> <p><i>(i) atidėti sprendimo dėl Sutikimo priėmimą iki sprendimo dėl pažeidimo nustatymo priėmimo, jei pažeidimas gali turėti reikšmės sprendimo dėl Sutikimo išdavimo priėmimui ir sprendimas dėl pažeidimo nustatymo</i></p>

				<p><i>gali būti priimtas teisės aktų nustatytais terminais, arba</i></p> <p><i>(ii) priimti sprendimą neišduoti Sutikimo, kartu nurodant, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi teisę pakartotinai pateikti Prašymą, užbaigus pažeidimo tyrimo procedūrą.</i></p>
7.	<p>Ar pažeidimai, kurie yra ar gali būti nustatyti užbaigus pažeidimo tyrimo procedūrą, yra kitu atžvilgiu reikšmingi ir sukelia riziką dėl Turto praradimo?</p>	☐	☐	<p><i>Atsakymą reikia pagrįsti.</i></p> <p><i>Jei atsakymas „Taip“, tačiau dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl pažeidimo nustatymo, rekomenduojama:</i></p> <p><i>(i) atidėti sprendimo dėl Sutikimo priėmimą iki sprendimo dėl pažeidimo nustatymo priėmimo, jei pažeidimas gali turėti reikšmės sprendimo dėl Sutikimo išdavimo priėmimui ir sprendimas dėl pažeidimo nustatymo gali būti priimtas teisės aktų nustatytais terminais; arba</i></p> <p><i>(ii) priimti sprendimą neišduoti Sutikimo, kartu nurodant, kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi teisę pakartotinai pateikti Prašymą, užbaigus pažeidimo tyrimo procedūrą.</i></p>

* Pastaba: vertinant pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų ankstesniuose projektuose vykdymą, vertinami pažeidimai ar inicijuoti pažeidimo tyrimai per pastaruosius 5 (penkerius) metus iki sprendimo dėl Sutikimo priėmimo datos.

Komentari ir išvada dėl pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų vykdymo ir galimybės išduoti Sutikimą:

--

8. GALIMYBĖ ATSKIRTI IR (AR) ĮKEISTI AR KITAIP SUVARŽYTI TIK TURTO DALĮ

		<i>KOMENTARAI</i>	<i>TAIP</i>	<i>NE</i>
1.	Ar įmanoma išskirti Turto į atskiras dalis ir (arba) įkeisti tik Turto dalį (t. y. Turto dalis kaip atskirus objektus ar Turto kaip vieno objekto dalis) ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises tik į Turto dalį?*	<i>Atsakymą pagrįsti.</i>	☐	☐
2.	Ar yra pagrįstų priežasčių leisti įkeisti visą Turto dalį?	<i>Jei atsakymas „taip“, jį pagrįsti</i>	☐	☐

* Pastaba: Jeigu yra įmanoma išskirti Turto į atskiras dalis ir (arba) įkeisti tik Turto dalį (t. y. Turto dalis kaip atskirus objektus ar Turto kaip vieno objekto dalis) ar kitu būdu suvaržyti daiktines teises tik į dalį Turto, įvertinus pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinę būklę, galima išduoti Sutikimą įkeisti ar kitaip suvaržyti minimaliai būtiną Turto dalį. Sutikimas įkeisti ar kitaip suvaržyti visą Turto dalį, gali būti išduodamas tik pagrįstais atvejais

Komentari ir išvada dėl galimybės išduoti Sutikimą atlikus aukščiau nurodytą vertinimą:

--

8. PAREIŠKĖJO AR PROJEKTO VYKDYTOJO FINANSINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS.

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, viešoji įstaiga, kurios savininkė arba vienas iš dalininkų yra valstybė, taip pat labdaros ir paramos fondas, kurio	☐	☐	<i>Jei atsakymas „Taip“, toliau neatliekamas vertinimas pagal šią dalį ir dėl Sutikimo</i>

	vienintelis dalininkas yra valstybė?				<i>išdavimo sprendžiama pagal kitas Sutikimo išdavimo sąlygas.</i>		
2.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas pateikė įgyvendinčiai institucijai draudimo bendrovės laidavimo raštą, kuris atitinka Rekomendacijų II skyriaus aštuntajame skirsnyje nustatytus reikalavimus?	☐	☐		<i>Jeigu atsakymas „Taip“, toliau neatliekamas vertinimas pagal šią dalį ir dėl Sutikimo išdavimo sprendžiama pagal kitas Sutikimo išdavimo sąlygas.</i>		
3.	Ar pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansinė būklė rodo, kad jis yra pajėgus įgyvendinti projektą?	☐	☐		<i>Vertinimas atliekamas Rekomendacijų II skyriaus 8 dalyje nustatyta tvarka pagal nurodytame Rekomendacijų punkte nurodytus dokumentus ir duomenis.</i> <i>Atsakymas turi būti pagrįstas.</i>		
3.1.	Pagrindiniai finansinės būklės rodikliai už praėjusius finansinius metus:				<i>Jeigu Prašymas pateikiamas praėjus 6 mėnesiams po paskutinių pareiškėjo (projekto vykdytojo) finansinių metų pabaigos, kartu pateikiami ir vertinami žemiau nurodyti rodikliai pagal pareiškėjo ar projekto vykdytojo pateiktą tarpinę finansinę ataskaitą.</i>		
3.1.1.	Finansinio stabilumo rodikliai						
	<i>Bendrasis padengimo (einamojo likvidumo) rodiklis</i>	<i>Skubaus padengimo (kritinio likvidumo) rodiklis</i>		<i>Grynojo apyvartinio kapitalo koeficiento rodiklis</i>			
3.1.2.	Finansų struktūros rodikliai						
	<i>Finansinės priklausomybės (skolos) rodiklis</i>	<i>Įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Ilgalaikio įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Trumpalaikio įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Auksinės balanso taisyklės rodiklis</i>	<i>Manevringumo rodiklis</i>	<i>Grynojo apyvartinio kapitalo rodiklis</i>
3.1.3.	Pelningumo rodikliai						

<i>Bendrasis pelningumas</i>	<i>Grynasis pelningumas</i>	<i>Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas (ROE)</i>	<i>Turto pelningumas (ROA)</i>	<i>Investicijų pelningumas (ROI)</i>	<i>Savikaina/PP</i>	<i>Veiklos sąnaudos/PP</i>	<i>EBI TDA</i>	<i>EBITDA pelningumas</i>
3.1.4.	Apyvartumo rodikliai							
<i>Atsargų apyvartumas dienomis</i>	<i>Gautinų sumų apyvartumas</i>			<i>Prekybos skolos dienomis</i>	<i>Viso turto apyvartumas</i>		<i>Ilgalaikio turto apyvartumas</i>	
3.2.	Pagrindiniai finansinės būklės rodikliai ankstesniais metais:							
3.2.1.	Finansinio stabilumo rodikliai							
<i>Bendrasis padengimo (einamojo likvidumo) rodiklis</i>	<i>Skubaus padengimo (kritinio likvidumo) rodiklis</i>			<i>Grynojo apyvartinio kapitalo koeficiento rodiklis</i>				
3.2.2.	Finansų struktūros rodikliai							
<i>Finansinės priklausomybės (skolos) rodiklis</i>	<i>Įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Ilgalaikio įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Trumpalaikio įsiskolinimo rodiklis</i>	<i>Auksinės balanso taisyklės rodiklis</i>	<i>Manevringumo rodiklis</i>		<i>Grynojo apyvartinio kapitalo rodiklis</i>	
3.2.3.	Pelningumo rodikliai							
<i>Bendrasis pelningumas</i>	<i>Grynasis pelningumas</i>	<i>Nuosavo kapitalo grynasis pelningumas (ROE)</i>	<i>Turto pelningumas (ROA)</i>	<i>Investicijų pelningumas (ROI)</i>	<i>Savikaina/PP</i>	<i>Veiklos sąnaudos/PP</i>	<i>EBITDA</i>	<i>EBITDA pelningumas</i>
3.2.4.	Apyvartumo rodikliai							
<i>Atsargų apyvartumas dienomis</i>	<i>Gautinų sumų apyvartumas</i>			<i>Prekybos skolos dienomis</i>	<i>Viso turto apyvartumas</i>		<i>Ilgalaikio turto apyvartumas</i>	
3.3.	Pagrindiniai kitų pareiškėjų ar projekto vykdytojų, veikiančių tame pačiame ar panašiuose sektoriuose, finansiniai rodikliai.							
3.4.	Pagrindiniai atitinkamo sektoriaus finansiniai rodikliai, skelbiami Statistikos departamento.						<i>Pildomi tik viešai skelbiami rodikliai.</i>	
3.5.	Ar Pareiškėjo pagrindiniai finansiniai rodikliai iš esmės neblogėja? Palyginamas 2.1 ir 2.2 punktuose nurodytų rodiklių kitimas pamečiui.			☐	☐			
3.6.	Ar Pareiškėjo ar projekto vykdytojo pagrindiniai finansiniai rodikliai nėra iš esmės blogesni nei kitų pareiškėjų ar projekto vykdytojų, veikiančių tame pačiame ar panašiuose sektoriuje?			☐	☐			
3.7.	Ar Pareiškėjo ar projekto vykdytojo pagrindiniai finansiniai rodikliai nėra			☐	☐			

	iš esmės blogesni nei statistiniai to paties ar panašaus sektoriaus rodikliai?			
3.8.	Ar faktiniai finansiniai rodikliai nėra iš esmės blogesni, nei prognozuoti verslo plane (investicijų projekte ar kitame atitinkamame dokumente)?	☐	☐	<i>Netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims.</i>
3.9.	Ar numatomas finansavimas (jei toks bus skirtas) darys neigiamą įtaką pareiškėjo ar projekto vykdytojo finansiniams rodikliams?	☐	☐	<i>Netaikoma privatiems juridiniams asmenims.</i>
3.10.	Ar yra kitų duomenų (pagal kreditingumo paslaugas teikiančių įmonių ar kitus duomenis), kad pareiškėjas ar projekto vykdytojas nėra pajėgus įgyvendinti projektą ir (ar) grąžinti kredito įstaigai paskolą (kreditą) tinkamai, įskaitant grąžinimą nustatytais terminais?	☐	☐	
3.11.	Ar pateiktas pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimas Turtą įkeisti antriniu įkeitimu?	☐	☐	<i>Taikoma, jei yra pagrįstų abejonių dėl finansinės būklės</i>
3.12.	Ar pateiktas kredito įstaigos sutikimas dėl antrinio Turto įkeitimo?	☐	☐	
4.	Jei pareiškėjas ar projekto vykdytojas vykdo veiklą trumpiau nei 2 metus ir nėra pakankamai duomenų įsitikinti jo finansine būkle ir įvertinti galimybę suteiktą paskolą (kreditą) grąžinti:			<i>Netaikoma viešiesiems juridiniams asmenims.</i> <i>Sutikimas paprastai išduodamas tik tuo atveju, jei atsakymas į bent vieną iš 4.1–4.5 punktuose nurodytą klausimą yra „Taip“.</i>
4.1.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas turi realias galimybes gauti lėšas neįkeisdamas Turto ar kitaip nesuvaržydamas daiktinių teisių į jį (pavyzdžiui, jo steigėjo ar dalyvio paskola įnašui arba steigėjui ar dalyviui priklausančio turto įkeitimas kredito įstaigai, arba laidavimo draudimas ar banko garantija kredito įstaigai už pareiškėją ar projekto vykdytoją)?	☐	☐	<i>Atsakymas turi būti pagrįstas pareiškėjo (projekto) vykdytojo pateiktais paaiškinimais Prašyme.</i> <i>Je</i>

				<i>atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 4.2 klausimo.</i>
4.2.	Ar išduota banko garantija ar laidavimo draudimas už pareiškėją ar projekto vykdytoją ministerijos ir (arba) kitos valstybės institucijos, pagal kompetenciją atsakingai už iš ES fondų lėšų bendrai finansuojamus ūkio sektorius (toliau – ministerija ir (arba) kita valstybės institucija), naudai, atitinkantys Rekomendacijų II skyriaus 8 dalyje nustatytus reikalavimus?	☐	☐	<i>Jei atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 4.3 klausimo.</i>
4.3.	Ar tretysis asmuo įkeitė savo turta, kurio vertė ne mažesnė nei projekto finansavimo lėšų suma, ministerijos ir (arba) kitos valstybės institucijos naudai atitinkamam laikotarpiui?			<i>Jeif atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 4.4 klausimo.</i>
4.4.	Ar pateiktas pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimas įkeisti Turta antriniu įkeitimu?	☐	☐	<i>Jeif atsakymas „Ne“, pereinama prie šios lentelės 4.5 klausimo.</i>
4.4.1.	Ar pateiktas kredito įstaigos sutikimas dėl Turto antrinio įkeitimo?	☐	☐	
4.5.	Ar Sutikimas reikalingas pareiškėjui ar projekto vykdytojui gauti paskolą (kreditą) iš kredito įstaigos nuosavam įnašui įgyvendinamame projekte arba kitame projekte, kuris taip pat finansuojamas iš ES fondų, padengti?	☐	☐	
4.5.1.	Jeif taip, ar pareiškėjo ar projekto vykdytojo steigėjas (-ai) ar dalyvis (-iai) įsipareigoja padengti pareiškėjo nuosavo įnašo dalį, ne mažesnę kaip 25 proc. nuo bendros nuosavo įnašo sumos?	☐	☐	<i>Jeif atsakymas „Taip“, Sutikimas išduodamas siekiant užtikrinti pareiškėjo ar projekto vykdytojo įsipareigojimų pagal</i>

				<i>paskolos (kredito) sutartį dėl likusios pareiškėjo nuosavo įnašo dalies įvykdymą šių Rekomendacijų nustatytais sąlygomis ir tvarka.</i>
--	--	--	--	--

Komentariai ir išvada dėl galimybės išduoti Sutikimą atlikus aukščiau nurodytą vertinimą:

--

9. KITOS APLINKYBĖS, SUSIJUSIOS SU PROJEKTU, DĖL KURIO PRAŠOMAS SUTIKIMAS, IR GALINČIOS AKIVAIZDŽIAI PADIDINTI ES FONDŲ LĖŠŲ IR (AR) VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ PRARADIMO RIZIKĄ

		<i>TAIP</i>	<i>NE</i>	<i>KOMENTARAI</i>
1.	Ar areštuota esminė pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausančio turto dalis?	☐	☐	<i>Atsakymas turi būti pagrįstas.</i>
2.	Ar iš pareiškėjui ar projekto vykdytojui priklausančio turto pradėtas išieškojimas ir toks turtas sudaro esminę pareiškėjo ar projekto vykdytojo turto dalį?	☐	☐	
3.	Ar, įgyvendinančiosios institucijos žiniomis, yra pateikti pareiškimai dėl bankroto ar restruktūrizavimo bylos iškėlimo ar neteisminių procedūrų taikymo pareiškėjui ar projekto vykdytojui?	☐	☐	<i>Atsakymas turi būti pagrįstas.</i>
4.	Ar pareiškėjas ar projekto vykdytojas pateikė visus dokumentus ir (ar) duomenis, reikalingus raštiško Sutikimo išdavimui, ir pateikė juos laiku, išsamius ir ištaisė trūkumus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą?	☐	☐	<i>Atsakymas turi būti pagrįstas.</i>
5.	Ar yra kitų aplinkybių, susijusių su projektu ir (ar) sandoriu, ir galinčių	☐	☐	<i>Atsakymas turi būti pagrįstas.</i>

	ženkliai padidinti ES fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto lėšų praradimą?			
--	---	--	--	--

Esant nurodytoms neigiamoms aplinkybėms ar bet kuriai iš jų, Sutikimas paprastai neturėtų būti išduodamas, nebent jų įtaka nėra esminė ES fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto lėšų praradimo rizikai.

10. IŠVADA. TEIKIAMAS SIŪLYMAS IŠDUOTI SUTIKIMĄ DĖL TURTO AR JO DALIES SUVARŽYMO:

- TAIP, dėl viso Turto Suvaržymo*
- TAIP, bet tik dėl dalies Turto Suvaržymo (nurodyti konkrečiai, dėl kokios Turto dalies išduodamas sutikimas)*
- NE*

Komentarai:

_____
(įgyvendinančiosios institucijos atstovo pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____
(data)